

නව ජනාවාස වල

ගොඩ ගොවිතැන

ගොඩ ගොවිතැන යනු අති පුරාණයේ සිටම දේශීය ජන ජීවිතය හා අන්වැල් බැඳගත් සම්ප්‍රදායික අර්ථ ක්‍රමයට ජීවය දුන් "හේන් ගොවිතැනටම" යෙදුනු ජර්‍යාය නාමය වේ. හේන් ලාංකික ගැමියාත් එකිනෙකින් වෙන් කළ හැකි අවයවයන් දෙකක් නොවන කරමටම ඉතා දැඩි සම්බන්ධතාවයක් ඉපැරණි ආර්ථිකය තුළින් ජනිත කර ඇත. ඒ අනුව මහවැලි සංවර්ධන කලාපය තුළ පදිංචි කළ ගොවීන්ට ගොඩ ගොවිතැන යන්න ආගන්තුක වූවක් නොවේ. එසේ වුවද මෙකී සහජ උරුමයන්ට නව මුහුණුවරක් දෙමින් මහවැලි සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් බෝග විවිධාංගීකරණය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව ගොඩ ගොවිතැන සඳහාද විශාල ප්‍රයත්නයක් දරන බැව් දක්නට ලැබේ.

භූගෝලීය සහ භෞතික ලක්ෂණයන්ට අනුව මහවැලි සංවර්ධන කලාපය යල මහ කන්න දෙකෙහිම වී ගොවිතැන සඳහා යොදා ගත නොහැකි බැව් අපි දැනමු. මාස් කන්නය තුළ වී ගොවිතැන සඳහා යොදා ගන්නා අතර, යල් කන්නයේදී වී වගා කෙරෙන කුඹුරු ඉඩම් වලින් 40% ක පමණ සුළු ප්‍රමාණයකි වී ගොවිතැන සඳහා යොදා ගනුයේ. මෙයට හේතුව වනුයේ ජලය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. මේ සඳහා මහවැලි ගොවීන් තෝරා ගන්නා විකල්පය වනුයේ ජලය අඩුවෙන් වැය වන ගොඩ බෝගයන් හෙවත්

වියලි බෝගයන් වගා කිරීමය. දැනට මහවැලි සංවර්ධන කලාපයේ ඉතාමත්ම සංවර්ධිත කොටස වන එච් කලාපයේ ඉඩම් වලින් 60%ක් පමණ මනා ජල වහනයකින් යුත් ඉඩම් බැව් දක්නට ලැබේ. එතරම් හොඳ ජලවහනයක් දක්නට නොමැති ඉඩම් මහවැලි සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් එසේ ගොඩ බෝගයන් සඳහා යොදා ගැනීමට ගොවීන්ට අනුබල දෙනු ලබයි. බෝග විවිධාංගීකරණ සැලසුම් යටතේ මිරිස්, රතුඑළු සහ බී එළු, තල සෝයා බෝංචි, සහ එළවළු වගා කිරීම දැනට සාර්ථක අයුරින් කලාපය තුළ කෙරී ගෙන යයි.

♦♦♦♦♦
ආර්. ඒ. ඩබ්ලිව්.

රණසිංහ විසිනි.

♦♦♦♦♦

මාස් කන්නය තුළ වුවද ඇතැම් ගොවීන්ට තම කුඹුරුවල ජලය පහසුවෙන් ගෙන යා නොහැකි "කනට්" යනුවෙන් හැඳින්වෙන ගොඩලි සහ උස් බිම් කොටස් වල විවිධ බෝගයන් වගා කරනු සුලු බව දක්නට ලැබේ. පැල සිටුවීම වල් නෙලීම කෘෂි යෙදවුම් යෙදීම වැනි අවස්ථාවන් අතර එන අන්තර් විචේතනයන්හිදී ගොයම්, රැක බලා ගන්නා අතරම ගොඩ බෝගයන්ටද සාක්ෂි කිරීමට ගොවීන්ට හැකි වීම එයට මූලික හේතුවක් වේ.

වී නිෂ්පාදනය පමණක්ම ගොවි අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ලිය නොහෙන බව මහවැලි අධිකාරිය තම

සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේදී වටහා ගත් කරුණකි. ගොවීන්ට අවශ්‍ය අතිරේක ආහාර බෝගයන්ද මෙම ප්‍රදේශය තුළම නිෂ්පාදනය කර ගැනීමේ සිලා ගොවීන් උනන්දු කර වන ලදී. 1980 යල් කන්නයේදී පමණක් ව්‍යාපාර කළමනාකරණය විසින් අතිරේක ආහාර බෝග සඳහා කලාපීය ඉඩම් වලින් හෙක්ටයාර් 1439 (අක්කර 3555)ක් වාරිමාර්ග ජල සම්පාදනය යටතේ යොදා ගන්නා ලදී. තවත් ඉඩම් හෙක්ටයාර් 729 ක් හෙවත් අක්කර 1800 ක් පමණ තල වගා කිරීම සඳහා යොදා ගෙන ඇත. 80/81 මහ කන්නයේදී හෙක්ටයාර් 1887 ක් (අක්කර 4661 ක්) වර්ෂා ජලයෙන් අතිරේක ආහාර බෝග වගා කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. 1981 යල කන්නයේදී අක්කර 6572 ක් වාරි මාර්ග ජලයෙන් සහ හෙක්ටයාර් 2344 ක් (අක්කර 5821) වර්ෂා ජලයෙන්ද තල වගා කරන ලදී.

සමීක්ෂණයන්ගෙන් අනාවරණය වූ කරුණු අනුව පැහැදිලි වනුයේ අතිරේක බෝගයන් අතර මිරිස් සහ එළු වගා කිරීම කෙරෙහි කලාපීය ගොවීන් වැඩි නැඹුරුවක් දක්වන බවයි. යල් කන්නයෙහි වී වගා කිරීමට වඩා මිරිස් වගා කිරීම ආර්ථිකමය වශයෙන් වඩාත් ඵලදායී බව ගොවීන්ගේ තොරතුරු අනුව පැහැදිලි වේ. පරිපූරණ යෙදවුම් සහිතව ක්‍රමානුකූලව වගා කළහොත් අක්කරයක සාමාන්‍ය මිරිස් අස්වැන්න කිලෝ ග්‍රෑමයන්

ගොඩ ගොවිතැනේ සාර්ථක ප්‍රතිඵලයක්: සරුසාර වට්ටක්කා අස්වැන්නක්

300 සිට 400 අතර ප්‍රමාණයන් බව එවි කලාපය තුළ කරන ලද සමීක්ෂණයන්ගෙන් අනාවරණය වී තිබේ. මිලිස් රතු එළු වැනි බෝග හැරුණු විට සෝයා බෝංචි වගාවද කලාපීය ගොඩ බෝගයක් ලෙස දැනට ජනප්‍රිය වෙමින් පවතියි. බඩ ඉරිඟු ඉතා මද වශයෙන් වගා කරන අතර, මිළ කිරීමේදී එයට ලැබෙන අඩු වටිනාකම එයට හේතු වී ඇත.

වි වගාව හැරුණු විට ගොඩ බෝගයන් ලෙස වගා කරන අලු බතල සෝයා බෝංචි, බඩ ඉරිඟු හා වෙනත් එළවළු වර්ගයන් බතට අමතරව අතිරේක ආහාරයන් ලෙස ඔවුන් විසින් පරිභෝජනයට ගන්නා ප්‍රමාණය ඉතාම අල්පය. එවැනි ද්‍රව්‍යයන් ඔවුන් විසින් වෙළඳ පොළෙහි අලෙවි කිරීමෙන් මුදල් උපයා ගැනීමට අරමුණු කරයි. වි අස්වැන්න ලද විගස

අස්වැන්නෙන් 4/5 ක් පමණ අලෙවි කරන ගොවිහු ඊළඟ අස්වැන්න නෙලා ගන්නා තෙක් ඉතිරි කර ගත් කොටස යැපීම් සඳහා වෙන් කරයි. අස්වනු දෙකක් අතර කාලය තුළ ඔවුන් කිසියම් මුදලක් උපයා ගන්නේ නම් ඒ අතිරේක ආහාර බෝගයන් වෙළඳ පොළෙහි අලෙවි කිරීමෙන් ලබා ගන්නා මුදලක් හෝ වි බුසලක් දෙකක් විකිණීමෙන් ලබා ගන්නා මුදලක් පමණි. ගොඩ බෝගයක් වශයෙන්ම මිලිස් වගා කරන ගොවීන් වෙළඳ පොළේ මිළ මට්ටම ඉහළ යන තෙක් කල් තබා ගන්නේ ඉතා අතලොස්සක් පමණි. එයට හේතු වන්නේ දෛනික අවශ්‍යතාවයන් හමුවේ කල් තබා ගැනීමට හැකියාවක් නොමැති වීමත් කල් තබා ගැනීම නිසා මිලිස් වල බර අඩුවන බව විශ්වාස කිරීමත්ය.

මහවැලි එවි කලාපය තුළ නිෂ්පාදිත ගොවි ද්‍රව්‍ය අලෙවි කර ගැනීමේ පහසුකම් මහවැලි අධිකාරිය විසින් සපයා ඇති අතර, අලෙවි නිලධාරීන්ද පත් කොට ඇත. මේ නිසාම නිෂ්පාදිත බෝගයන්ට සහතික මිලක් ලැබෙන අතර, ඊට වඩා වැඩි මිලකට වුවද පෞද්ගලික අංශය වෙත අලෙවි කිරීමට ගොවීන්ට අවසර දී ඇත. මේ අනුව මහවැලි අධිකාරිය විසින් පිහිටුවා ඇති විශේෂ අලෙවි ආශයේ සහතික මිළ ක්‍රමය ගොවි නිෂ්පාදිකයන් අලෙවි කිරීමේදී තබා ඇති ලංඟුවක් මෙන් වැදගත් වේ. මේ අතර පෞද්ගලික අංශයටද ගොවි ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමට දිරි දුන් අතර, දැනට එවි නවය (ගල්කිරියාගම) කොට්ඨාශයේ නිෂ්පාදිතයන් ලංකා දුම්කොළ සමාගම මගින් මිලයට ගනියි. මේ ආකාරයෙන් පිහිටුවා ඇති ගොවි ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයෙන් මහවැලි එවි කලාපය තුළ පහත සඳහන් අයුරින් ව්‍යාප්තව පවතියි.